

Mostram que hagi visitat l'Empordà, sens dubte que haurà visitat la magnífica iglesia gòtica de Castelló. En ella li cridaràn l'atenció les formoses escultures que flanquegen la portada, amb el detall d'aire romànic, encara que de finals d'orlavis. I abans amb els seus apòstols, l'interior del temple amb les seves dues grans rengleres de sis altes columnes cilíndriques que aguanten les teus travades. Però, a l'ésser dintre l'edifici, hingué deixará de notar l'estranyesa de formes del retaule principal, estranyesa que es canviarà en gran admiració al fixar-se en els detalls d'aquest mateix, ja que es tracta d'una notabilíssima obra d'escultura, que, per més que se sia incompleta, no pot esser més que una obra d'alta i total atenció i elogi com a obra d'art.

Aquest retaule està constituït per una coquadra-bancal, de grans dimensions, al mig de la qual s'alça una capella que abriga una imatge de la Mare de Déu, dreta i mostrant el Nen Jesús sobre el braç esquerre. Aquest va quasi nu, figurant complaure's en jugar amb un dels caps del vel de Maria, que passa per sobre el pit d'aquesta. L'esculptura és magnífica, amb elegants pells de roba, i molt bon gust, el bell aquest del cos, quelcom autoritari per plantar conforme exigeix l'agruciació de Mare i Fill i.

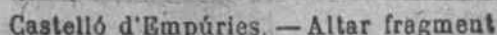
Ajals costats de la fornacina, que va cobrir-la per elegant dossier i flanquejada per pilastres amb imagerie, tot fet d'alabastre, s'hi aixecaven uns massissos pinacles piramidals, reposant sis d'ells sobre altres tan cossos com formes, ben guillemades, i les dues més endarrerades, al damunt d'altres cossos laterals. Tals pinacles, d'un art ben inferior a la resta del conjunt, evidentment són una adició i, encara que vulguem imitar elements gòtics, l'aviat es veu que resulten cosa anacrònica i feta per qui no sentia pas la manera com havien de ser els detalls. Consta que els vuit pinacles amb ses gíardanes de fullatge, anglesos, foren menuts obrar d'un mestre Paul, de Besiers, el 1870, i que l'alabastre de Sagard, treballar per l'escultor Tossa, de Girona. Aquesta adició, poc feliça, es comprèn que hi fou feta, en el retalle de Castelló, per algú que no podia consolar-se de que la capella de la Verge restés sola sobre el bancal, sense elements que allà hi havia imaginats qui concebí tot el nauale. És ben possible que, en lloc dels pinacles, s'hi haguessin anat posant, en el present, alguns pilastres, en el frontó, dos o sisels repartits en sis grups de dos superposats; havent d'haver-hi dugues pilastres més en els gruixos.

El bancal, en un tester, forma set compartiments, el del mig més avantat que els altres i en formant un semicercle. En el plafo mitger d'aquest, hi ha un relleu, la Pietat de Crist, mostrant unàngel portant un còssol a la seva. Dolors, sangrant i baixat de la creu. Als costats hi ha posades en contemplació i dirigides envers la representació del Redemptor, les imatges de la Verge adolorida, i de Sant Joan, en posna trista. Uns dosserets abriguen les santes figures, quedant encara, abans d'arribar als peus de la imatge de Maria que hi ha al damunt, un espai on hi ha ambdós elements que abriguen, que fan dir la pesada, la ciutat escultòrica.

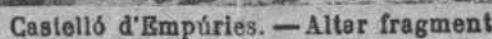
En els compartiments del tester, hi ha, en alt relleu i en figures quasi corpòrees, començant per l'esquerra, els dos de Judes i captura del Jesús en l'hort de Gethsemani, notant-se en l'agrupació de personatges alguns soldats habellats amb riques armadures, Segueix, molt mufidada, l'escena del Judici, i finalment, en la qual hi manca precisament la figura de Jesús lligat a la columna, ja que devia ésser obra d'alguna altra, en tal manera del lloc d'abast, que, al trencar-se, apenas queda rastre d'ella. L'altra representació més interessera la dolorosa via que feu Jesús a l'anar al Calvari, amb la creu al coll, quan mig caigut troba les Santes Dones Segueix, ja a l'últim pla, l'escena de la creu, amb Crist crucificat, àngels que li netullen la sang, els «ladres», les Maries, Sant Joan i les santes. Ve encara el devallament del còssol de Crist de la Creu, intervenint-hi no sols Josep i Nicodemus, sinó altres jueus, i el grup de les companyes de la Mare de Jesús. En el darrer compartiment s'hi pot veure la Verge sentida al peu de la creu, sentint en sa mirada el còssol de Salvaor, estenent en sa mans el còssol de la creu anterior. Uns dosers de tres cares, amb trets, pinacles i frondes, abriguen els relleus que hem descrit lleugerament. Tot això es troba, desgraciadament, muntat i esbocinat; però, així i tot, es pot veure i dedueixar que es tracta d'una obra que fou fregada a un valent artista i a un pacient i bon escultor.

Cada relleu va posat sobre una pesada composament tallada amb fullarcs, quedant-hi al desota, en bon relleu, tantes mitges figures d'àngels mostrant els impropis o instruments de la pas-

De l'escriptor Vicens Borràs podem donar una notícia desconeguda. Diem que aquest poeta, pacífic, a 17 de setembre de 1454, a l'edat de 25 anys, fou penjat a la forca amb els seus companys, els callers i obrers de Vic, sobre acabe la font del Mercadal, que ell mateix havia construïda. L'acord l'obligava a

l'obra, font-hi quatre claraboes petites i quatre gorgoles per llançar l'aigua de fora, «ques calava del espigues». L'espiga o pinacle seria a vuit punts o carres, segons era la font, havent de circular al voltant d'un boló, o pedrera, en el qual hi havia un peix, una imatge del qual s'està miqui amb el drach en forma que pel vent hi altra manera no pucsa quarras». La font devia el Borràs «merletar al entorne, segons era la de la plaça del Vi a Barcelonà, l'hi hi un «exangüedors» a la manera dels de cup, «ques pugna ben nodogars, posant diguts aixotes a la font, una canal que prengues les aigües sobrahs

Altra pels canterers, a més d'un pe-
drís i empedrat. Tot això pel preu
de 35 lliures (6).

Alguns dels elements d'aquesta font
es conserven en el Museu la Llar del
Temple Romà, de Vich, entre els part
de l'estatua alabàstica
de Sant Jordi, de l'Arxibisbe d'Aràngel,
Sardà, i de la font de l'Arxibisbe d'Aràngel,
armat de punta en blanc, amb rodella,
vençent al dimoni en forma d'anímal,
del qual es conserva el cap.

lliada per ella i quan aquesta seria en-
tallada. En el semicricle ornamental es
tentia l'escut de la Casa Reial Catalana
d'Aragonesa, i la llegenda PAINÉ POUR
LOIRE, que fou propàcia del nét del
rei comte d'Urgell i fill de l'infant
Pedro Ferrer. Fou constàt
Comestible. Però fou elogi
lans revoltats contra Joan I pel 2.
de gener de 1464, morint a Granollers
el 29 de juny de 1466.

PRIMERA MEDALLA: BARCELONA 1907

G. HOMAR

MUEBLES
• LAMPARAS •
• MOSAICOS •
• DECORACION •

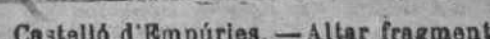
CANUDA:4: BARCELONA

TALLERES : Carrer Sarrià, 88

**COMPRA
I
VENDA**

DE

ANTIGUITATS

És possible que la tal joia fos rega-
lada amb ocasió d'haver-se el ducant
traslladat a l'Empordà després de la
desastrosa batalla de Calatayud el
28 de febrer de 1486. El Comestable sortí
de Prats del Rei cap a Manresa, Gar-
rothers, Hostalric i Castelló d'Empu-
ries, mentre hi anava reganadament sa sort.
I des de la darrera vila i Torroella
preparà ex sortos ataq de Ciurana el
14 d'abril portant el 10 de maig setge
a la Bisbal, que se li rendí el 9 de
juny.

Fruit de tal campanya per l'Empor-
da, deu ésser la diadema a que hem
fet referència, podent-se pensar si fou
ofrena per algun vot fet en aquella
primera mitja anyada de 1465. En aquest
sentit atíem objecte d'orfebreria té un
interès per la cronologia de l'altre de
Castelló d'Empúries.

J. GUDIOL, Pura

(1) L'autor del llibre de memòries, diu que entra les notes referents al reticle del llibre de reticles, pàg. 3, pàgs. 1 i 2.

(2) Ignorària és el conseqüent al volum, que'n fa dir trobar de molts dubtes, ja que tot indica que qui va extreure les anotacions no ho feu pas per cap motiu de desconfiança, sinó per purdane, cap. XXVII, pag. 144 alludeix a un llibre de notes que trobà en l'arcia municipal castellon, donant mostra de ço que consignà el volum sobre els reticles, que diu ser diversos de les que ara s'usen.

(3) El text donat fragmentàriament per en Pella, no se refereix a la «Cambra» de la Verge Maria, sinó a proporcionar pedra de Bouda a la «Cambra» de la Verge Maria, que és el reticle major. Essent el tracte del dia 4 d'octubre de 1483 i entre les persones que hi intervenen en el de la «Cambra», amb un valor de nou florins i quatre penyes, que són de quatre d'ells diferents per parts diverses del mateix reticle.

(4) La copia que se'n ha envida diu solament que el reticle, lo que no li sentí: però açò ho haurà traduït en sentit de suposar.

(5) La suma de les quantitat no arriba pas a les deu lliures de ço parla primerament el rebut.

(6) En Pella indica que el reticle en conjunt valgué a l'escoliar vintanta florins d'or. En conjunt

(6) «Aria Fumada de Vichy. Manual 6 del teatro Jaime Vidal (1455-96), folio 10 verso. En la parte superior o sigui para el alegrar se cobra en alitre, otros pagados pelo Conestable. Així apareix en el rotule de la Capella Reial, actualment guardat en el Museu Provincial de Barcelona. En allaguer i Mesino (Dom Pedro Condestable de Portugal, considerado como escritor, erudito y anticuario) va notar el mateix motiu en una finestra de l'Arxiu Real i en les impostes de dues finestres del Museu Provincial.

L'Exposició de la Societat d'Artistes Bascos

A les Galeries Laietanes hi ha actualment oberta l'Exposició de pintura i escultura organitzada per la Societat d'artistes bascos de Bilbao, que ha reunit un conjunt d'obres importants.

En ella es mostren en bloc els pintors de la Basconia, que fins ara, per manca de coneixença, podien passar confosos entre els pintors castellans; des d'ara tindran entre el nostre públic, reconegut un valor com a grup, en el qual es troba una unitat molt interessant, dins la varietat a que donen lloc les personalitats vigoroses que ocupen lloc en la llista dels expositors.

Es curiós observar com en el cas de Basconia, igual que a Catalunya, les corrents de la pintura francesa moderna hi han influït d'una manera vigorosa, desvetllant una serie de valors espirituals que, al posarse en moviment, produeixen obres d'un valor ben personal no obstant

L'art dels bascos és un art mancat de fineses. La sensibilitat dels francesos substituïda per una mena de vigor excessiu. Diria's que als bascos, al sentir-se l'ànima esperonada per l'art francès, els passa exactament igual que als alemanys. La comparança, al nostre veure, no pot ésser més justa, i, salvant alguns casos, tots els expositors en general mouen, no més,

Dins el context de l'Exposició, són especialment interessants els quadres de Arteta, «Salida de las Sanchas» (16) d'una profunda harmonia, i «El muelle de Ondarra» (17). Els quadres números 23, 24, 25, 26, de Echegarria, la interessantíssima obra de Iturrino (quadres 27, 28, 29).

des influències de les novíssimes es-
cotes de França (sovint excessivament).
L'Ortiz de Urbina, amb sos quadres
«Carmen» (80) i «Naturaleza muerta»
(82). En Guezala, exquisit, en els seus
quadres (42 i 43).

Éssentent aquests, car els creiem els més interessants de l'actual exposició sense que aquestes cites vulguin dir desconeixement dels mèrits que hi ha, en les obres exposades, com per exemple, en els paisatges de l'Uraña (el vell company d'en Zuloaga), els paisatges d'en Gumea, i altres.

Entre l'escultura és notable el bust número 55 «Cristiano», i entre les escasses obres d'arquitectura, el projecte «Casa Vasca» (núm. 158 i 159).

En resum: aquesta Exposició dels Artistes bascs, ha donat el coneixement de que, al costat del grup dels pintors catalans, hi ha a Euzkadi els pintors

basc, que es distinguen profundament d'aquest alaiu de l'art pintoresc, sentimental i literari que perdura tant les bones aptituds d'alguns dels joves pintors de Castellà. Ca dir que la pintura

Les fameuses ruïnes de la Rambla

Un traç de bon anunciament ha estat el d'excitar la curiositat de la gent amiga de les coses de l'antigor per mitjà d'unes gascel·les, publicades aquests dies en els diaris, suposant la troballa d'unes restes arquitectòniques en un soterrani de la Rambla del Centre. Aquestes pseudo-runes que ja han pres la forma d'unes obres d'art i d'història, han estat acompanyades d'unes il·lustracions que l'expressa de les nostre antics Regles, de Can Cuyfàncies, que ha dotat la nostra d'utut d'un element de bon casent, que guanya en gust, sense dubte, als tan famosos calvarios de París.

El doctor de les obres, que és el senyor V. Viala, ha estat acompanyat d'unes il·lustracions que l'expressa de les nostre antics Regles, de Can Cuyfàncies, que ha dotat la nostra d'utut d'un element de bon casent, que guanya en gust, sense dubte, als tan famosos calvarios de París.

Un cabaret no ha de ser una cosa seria, hind quelcom grotesca, i això ho ha alcançat, fent en aquells tenebrosos soterranis una mena d'eposats caricatures de la folla mania de les antiquitats. És d'una encenografia deliciosa, d'un gust exquisit, d'una decoració d'una gran preu. La fidelitat cronològica, havia interessat. El caràcter, malgrat la infidelitat, fa riure, i això és bo, car el bon humor és cosa de cabaret.

Deliciós l'ambient del celler amb les botelles
L'entrada, rònica i esbaldanada, amb el pot
de la porta oberta. Lesalles que separen el lloc
del bocall dels monstres. Un vestit com
gorgona. Una tassa de cafè. Unes galledes
i el pas d'allí a la sala del restaurant,
ben resolt, donant-hi ingressos per una gran arca-
da, des d'on s'abarga la gran sala voltada, per
la qual es taulen els clients de sempre, per
cada parrotxó. La sala del fons, més sumptuosa,
menys rònica, és interessant.

Les llanties que pengen del sostre, els mo-
bils, la gran xemeneia gòtica, l'entornat dels
murs, tot, en fi, és lliga fet deliciós i típic

Es un vell recó el del Refectorium, que així s'anomenarà la nova taverna; un bell recó pels artistes i la gent amiga de les coses sensacionals.

Resposta

A alguns dels nostres assidus lectors ens han preguntat que l'edició d'aquesta PAGINA la fem des de primers d'any, en format de mig full, més

Donant els mercès per l'interès que es prení en favor de la nostra publicació, ens cal dir que aquesta modificació, per a la qual hem fet ja algunes proves, topa amb algunes dificultats de moment, pel que fa referència al tiratge dels gravats; però que en el cas de que es pugui resoldre, tindrèm ben present les se-

En Josep Aragay

En Josep Aragay, seguint el seu viatge, ha deixat Roma, per a dirigir-se a Assisi, on restarà algun temps estudiant les pintures de la Basilica.

L'Escola dels Bells Oficis
a la Sagrada Família

Dies passats, els alumnes de l'Escola dels Bells Oficis, amb el seu professor, don F. Gall, director de la mateixa, visitaren les obres del Tem

El Gremi d'Artistes de Terrassa

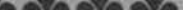
Concurs Masriera

Llotja, hi han exposades les obres que han pres part en el Concurs de paisatges al Premi Marriera, fundat pels hereus de l'extingit paisatgista don Josep, en son testament.

En honor d'En Samper i Miquel

A l'Ateneu Enciclopèdic Popular ha tingut lloc

una vetllada necrològica dedicada a l'historiador Sarpere i Miquel, fent la biografia de l'últim fins al senyor Carreras i Candi.
L'acte revestí gran importància.

Unió de Fotogравadors

Els tallers més importants de Catalunya en

fotografia, fotogravat,
dibuix, retoc, estereo-
tipia i galvanoplastia

Telefon 6035
: BARCELONA

